

و سیاسی مربوط به انتخابات به نظر می‌رسد در گروه‌های اندکی در جامعه، این ملاحظه مطرح نیست. در واقع با در نظر گرفتن شرایط موجود بی‌توجه به ضرورت‌های جامعه رفتارهای خود را بر مبنای خواسته بخش‌های کوچک اما قدرتمند تنظیم می‌کنند که با توجه به تجربه‌های پیشین، نتایج مورد انتظار را به همراه نخواهد داشت.»

ابهامات برخی از نمایندگان و مردم درباره لایحه حجاب

علیرضا نوری قزلبج، رئیس فراکسیون اقلیت مجلس یازدهم، نیز درباره ارتباط مصوبه حجاب و عفاف با انتخابات مجلس در اسفندماه ۱۴۰۲ به هم‌میهن گفت: «وقتی کسانی که مصوبه حجاب و عفاف را به این مرحله رسانده‌اند و حالا از ارتباط داشتن - یا نداشتن - آن با انتخابات بحث می‌کنند، دلیل محکمی است بر اینکه مصوبه دارای ایرادات و اشکالات اساسی است و در ذهن خودشان نیز آن را در انتخابات مؤثر می‌دانند. در حقیقت این افراد واقف هستند که اجماع ملی روی این مصوبه وجود ندارد.» او با اشاره به اینکه اعضای کمیسیون قضایی و حقوقی این مصوبه را وضع کرده‌اند نه مجلس، افزود: «آنها مطلع هستند که این قانون از قوام و پشتوانه ملی برخوردار نیست و این نمایندگان به مصوبه خود شک دارند. سوال این است که از این مصوبه به‌عنوان ابزار جهت عدم مشارکت مردم در انتخابات استفاده می‌کنند یا خیر؟ من به این مهم یقین ندارم اما برخی از رفتارها نشان می‌دهد که برخی از عدم مشارکت مردم بدشان نمی‌آید.»

نوری قزلبج در پاسخ به این سوال که این مصوبه قبل از انتخابات مجلس ابلاغ می‌شود؟ گفت: «شورای نگهبان در حال حاضر در اوج فعالیت خود قرار دارد. این شورا در حال رسیدگی به اعتراضات خیرگان و مرحله اول انتخابات مجلس است و پس از آن به اعتراضات و تجدیدنظرهای مرحله دوم رسیدگی می‌کند. پاسخ به این سوال که در این شرایط شورای نگهبان می‌تواند این مصوبه را بررسی کند یا خیر؟ سخت است.» این نماینده مجلس تأکید کرد: «پس از اظهار نظر رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مبنی بر دستکاری این مصوبه، هنوز ابهاماتی در ذهن برخی از نمایندگان و مردم وجود دارد و ابعاد آن روشن نشده است. بنابراین باید صراحتاً درباره آن نظر بدهند.»

او در پاسخ به این سوال که تصویب این قوانین باعث ناراضی مردم خواهد شد و مشارکت را کاهش می‌دهد؟ گفت: «این مصوبه به صورت اصل ۸۵ بررسی شده و در صحن زوایای آن مطرح نشده است و نمایندگان از ابعاد آن بی‌خبر هستند. از سوی دیگر جامعه هم در جریان موضوعات مصوب شده قرار ندارد، چطور باید خود را با آن تطبیق بدهد. به دلیل ابهامات موجود صاحب‌نظران و کارشناسان این حوزه اظهار نظر صریحی نداشتند. وقتی می‌گوییم «حجاب» همه فکر می‌کنند خانم‌های مکلف را تحت تأثیر قرار می‌دهد در حالی که این قانون حوزه مالیات، عوارض، تخفیف‌ها، معافیت‌ها، کسب‌وکارها، حمل و نقل و... را تحت تأثیر قرار می‌دهد. اجرای قانونی با این حجم مباحث مختلف برای کل اقشار جامعه بدون آنکه اطلاعی از زوایای آن در دسترس باشد، واکنش‌هایی را در بر خواهد داشت و حتماً در انتخابات هم تأثیر خود را می‌گذارد. حتی اگر موضوع خوبی هم در این مصوبه باشد، در مواجهه اول جامعه به نوعی واکنش منفی به آن خواهد داشت.» نوری قزلبج تأکید کرد: «تلاش ما این است که مردم در انتخابات شرکت کنند. واقعیت این است که اگر مردم در این شرایط از صندوق‌های رای با پس بکشند، شرایط بدتر خواهد شد.»

مانند تخلفات بزرگ، اختلاس‌ها و حکمرانی بد ندارد و روزبه‌روز شرایط به لحاظ بین‌المللی، منطقه‌ای و داخلی بدتر می‌شود. گویی مسئله کشور خلاصه شده در مسئله زنان بدحجاب، باحجاب و بی‌حجاب. پرواضح است که در مقابل مشکلات اقتصادی، معیشتی، فرهنگی، اختلاس‌ها... حجاب در اولویت قرار ندارد.» راکی با اشاره به بحبوحه وضعیت فعلی تأکید کرد: «با وجود نزدیکی به انتخابات مجلس، چالش‌های بسیار در کشور و بی‌عملی مسئولان، چنین بر خوردهایی خشم و ناامیدی مردم را برمی‌انگیزد و امکان دارد احساس شرکت نکردن در انتخابات را در گروه کثیری از مردم افزایش دهد. از سوی دیگر فعالان سیاسی کشور نیز دچار تردید هستند که با یک انتخابات مهندسی شده چگونه برخورد کنند. متأسفانه فضای ناامیدی در جامعه غالب شده است.» این فعال سیاسی اصلاح‌طلب افزود: «در این میان برخی از مسئولان به‌ویژه مقام رهبری پیام می‌دهند و تأکید بر مشارکت حداکثری مردم در انتخابات دارند و به تبع آن تلاش برخی از مسئولان بر این پایه است که حضورهای حداکثری مردم پای صندوق‌های رای شکل گیرد. مشخص نیست عده‌ای در مجلس - برخی نمایندگان و رئیس مجلس - روی این مسئله تأکید و اصرار می‌ورزند و از سوی دیگر گفته می‌شود خانم‌های بی‌حجاب نیز رای بدهند.»

فاطمه راکی با اشاره به نوع حکمرانی کنونی کشور، بیان کرد: «قطعاً گنج‌کننده است و مشخص نیست تدبیری در کشور وجود دارد یا خیر و تفرکات کاملاً متضاد در کشور حکمرانی می‌کنند. به نظر می‌آید با نوعی سوءتدبیر سیاسی و چندگانگی فکری در کشور مواجه هستیم و در این شرایط، فریاد و قلم‌زدن عده‌ای فایده‌ای نداشته است. اگر معقولان نظام که بر اهمیت حضور حداکثری مردم واقف هستند و می‌توانند تضمین تغییر شرایط در اداره کشور را بدهند، بتوانند آزادی‌های اجتماعی و بیان را به مردم نشان دهند، احتمال دارد اتفاقات بهتری در کشور بیفتد.»

برآورده کردن خواسته‌های بخش قدرتمند جامعه

الهه کولایی، استاد دانشگاه و فعال حقوقی زنان در بررسی مصوبه عفاف و حجاب و گره زدن آن به انتخابات پیش‌رو به هم‌میهن گفت: «ظاهراً برای گروه‌هایی در جامعه ما نحوه اجرایی شدن قوانین و آیین‌نامه‌ها و سیاست‌ها اهمیتی ندارد. چرا که در همه نظام‌های سیاسی - اجتماعی اجرای قوانین با توجه به پیشینه و زمینه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی دنبال می‌شود و رهبران تصمیم‌گیران نظام‌های سیاسی پیشرفته تجربه‌های گذشته پیشین را در پیشبرد سیاست‌ها و برنامه‌ها و مهم‌تر از آن قوانین را به‌طور جدی مورد توجه قرار می‌دهند. در حقیقت آنها بر اساس نقد و ارزیابی رفتارها و سیاست‌های پیشین قوانین را وضع می‌کنند.»

او افزود: «متأسفانه شاه‌مید که تصمیم‌گیرندگان در کشور ماه به این ضرورت، اهمیت و کارآمدی تجربه‌ها در سیاست و برنامه‌های پیشین را مورد توجه قرار نمی‌دهند و به جای در نظر گرفتن فضای عمومی و خواسته‌ها و نیازهای گروه‌های بزرگ مردم، مبنای رفتار خود را بر دیدگاه و خواسته‌های گروه‌های اندک و کم‌شماری قرار می‌دهند که منابع قدرت را در اختیار دارند. آن هم در شرایطی که در همه کشورها و نظام‌های اجتماعی - سیاسی جلب آرزو و افزایش رضایت عمومی - به‌ویژه در آستانه انتخابات - از اهمیت بیشتری برخوردار است. با در نظر گرفتن فضای انتخاباتی، شرایط امروز کشور و بازتاب‌های اجتماعی

ادامه از صفحه یک

دوره	تعداد نامزد تأیید شده	تعداد کرسی
دوره اول	۱۵۶	۷۶
دوره دوم	۱۵۹	۸۳
دوره سوم	۱۶۷	۸۵
دوره چهارم	۱۶۱	۸۶
دوره پنجم	۱۶۱	۸۸
دوره ششم	۱۳۸	۸۸

نشده است. این ۷ استان در مجموع ۱۷ کرسی مجلس خبرگان رهبری را تشکیل می‌دهند. در حال حاضر از میان ۱۳۸ کاندیدای تأیید صلاحیت‌شده، تکلیف ۱۱۵ نامزد (در ۲۴ استان) مشخص شده است؛ یعنی آنکه در ۷ استانی که اطلاعاتشان هنوز منتشر نشده در مجموع ۲۳ نامزد تأیید صلاحیت شده‌اند که این ۲۳ نامزد برای ۱۷ کرسی رقابت خواهند کرد. براساس اصل لانه کیوتی در ریاضیات، این امر نشان می‌دهد که حداقل در یک استان دیگر هم تعداد کرسی‌های انتخابی و تعداد نامزدها با هم برابر است. با این حال، اگر در یکی از این استان‌ها چندین نفر تأیید صلاحیت شده باشند، احتمالاً تعداد حوزه‌های غیررقابتی بیشتر هم خواهد شد. به‌طور مثال اگر از حوزه خراسان شمالی ۴ نفر تأیید صلاحیت شده باشند، آنکه در مجموع در ۱۰ استان، رقابتی برای انتخابات شکل نخواهد گرفت؛ با این حال باید منتظر ماند تا آمار نهایی این استان‌ها مشخص شود.

مسئله رقابت در انتخابات خبرگان رهبری چگونه شد؟

آنچه تاکنون ذکر شد، وضعیت اولیه انتخابات خبرگان است؛ هنوز امکان تأیید صلاحیت برخی افراد و همچنین جابه‌جایی در برخی حوزه‌ها وجود دارد و هر یک از این دو اتفاق، می‌تواند منجر به شکل‌گیری رقابتی حداقلی در برخی از حوزه‌های مذکور شود. با این حال آنچه واضح است آن است که انتخابات پیش روی خبرگان، یکی از غیررقابتی‌ترین انتخابات‌های سال‌های اخیر است و این در حالی است که این نهاد، از اهمیت بسیار بالایی در کشور برخوردار است. اکنون به‌طور متوسط بر هر یک کرسی، ۱/۵ نفر رقابت می‌کنند که این خود نیز عدد بسیار پایینی است. این پرسش مهم باقی است که چرا سرنوشت چنین انتخاباتی به این وضع دچار شد و آیا کسانی که در این سازوکار غیررقابتی انتخاب می‌شوند، می‌توانند به‌خوبی مردم را نمایندگی کنند؟

جدول روبرو به‌خوبی گویای این امر است:

همان‌گونه که مشخص است، انتخابات دوره ششم مجلس خبرگان در سال جاری از دوره‌های اول، سوم، چهارم و پنجم غیررقابتی‌تر است. این در حالی است که مطابق با آخرین خبرها، یکی از نامزدهای این انتخابات از حوزه انتخابیه هرمزگان انصراف داده و یکی دیگر از آن‌ها نیز همین امروز فوت کرده است و بنابراین تعداد نامزدهای این دوره را باید ۱۳۶ نفر در نظر گرفت.

در ۷ استان هیچ رقابتی وجود ندارد

آمار منتشر شده راجع به انتخابات خبرگان نشان می‌دهد که براساس میزان افرادی که تاکنون تأیید صلاحیت شده‌اند، در ۷ استان البرز، خراسان جنوبی، زنجان، سمنان، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان، هیچ رقابتی وجود ندارد و در این استان‌ها، تعداد کرسی‌های انتخابی و تعداد نامزدها با برابر است و با تعداد نامزدها کمتر از تعداد نمایندگان انتخابی است. بنابراین، می‌توان گفت که تاکنون و بنا بر آمار اعلامی، در ۱۳ کرسی رقابتی شکل نمی‌گیرد. البته این امر مسبقاً به سابقه بوده و در دوره قبل انتخابات خبرگان (سال ۱۳۹۴) نیز در برخی حوزه‌ها رقابتی وجود نداشت؛ با این حال، آن دوره این موضوع محدود به ۶ استان و برای ۹ کرسی بود و از این جهت، در این انتخابات رقابت کمتری نسبت به گذشته وجود دارد. در میان این استان‌ها، خراسان جنوبی بیشتر از همه خیرساز شده چرا که آقای ابراهیم رئیس‌دی در آنجا تنها نامزد تأیید صلاحیت شده است.

مورد عجیب زنجان و شیراز

در میان ۷ استان فوق‌الذکر، استان‌های زنجان و شیراز قابل تأمل‌تر هستند؛ در حالی که در شیراز ۵ کرسی برای رقابت وجود دارد، فقط ۴ نفر تأیید صلاحیت شده‌اند و این امر به معنای آن است که در صورت برگزاری انتخابات در آنجا یک کرسی خالی باقی می‌ماند. اما این موضوع در خصوص استان زنجان جالب‌تر است؛ جایی که ظاهراً یک کرسی برای رقابت وجود دارد اما هیچ‌کسی تأیید صلاحیت نشده است و بنا بر گفته دبیر ستاد انتخابات این استان، «تاکنون مورد تأییدشده‌ای اعلام نشده است.»

وضعیت ۷ استان نامشخص است:

تعداد استان‌ها فاقد رقابت احتمالاً بیشتر خواهد بود

با وجود گذشت بیش از ۴ روز از اعلام نتایج تأیید یا رد صلاحیت نامزدهای انتخابات خبرگان رهبری، تاکنون اطلاعات و آمار دقیقی راجع به ۷ استان اردبیل، آذربایجان غربی، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی، خوزستان، سیستان و بلوچستان و کردستان اعلام

اقدام را که در فاصله کمی از پرتاب ماهواره «ثریا» انجام شد، بی‌اعتنایی ایران به انتقادهای غرب از پیشرفت‌های آن در حوزه هوافضا و موشکی دانستند. خبرگزاری انگلیسی رویترز با اشاره به پرتاب ماهواره «ثریا» با ماهواره «بر» «فام» که ساخت صنایع هوافضای سپاه پاسداران ایران است و با واکنش ترونیکی اروپا (آلمان، فرانسه و انگلیس) همراه بود، پرتاب ماهواره‌های جدید را بی‌اعتنایی ایران به تهدید قدرت‌های اروپایی دانست. دستگاه دیپلماسی ایران در پاسخ به واکنش کشورهای اروپایی به پرتاب ماهواره ثریا مطرح کرد: «دستیابی به پیشرفت‌های علمی و تحقیقاتی از جمله در حوزه هوافضا، حق مسلم و مشروع جمهوری اسلامی ایران بوده و این گونه اظهارات مداخله‌جویانه ساخت از نگرش‌های خودمخورهانه کشورهای یادشده نسبت به پیشرفت‌های ایران است، در عزم و اراده ملت ایران برای پیشرفت مستمر در حوزه علم و فناوری خللی ایجاد نخواهد کرد.»

خبرگزاری فرانسه نیز در این باره نوشت: «دولت‌های غربی، از جمله آمریکا بارها درباره پرتاب این ماهواره‌ها به ایران هشدار داده و گفته‌اند از فناوری به‌کاررفته در پرتاب این ماهواره‌ها در موشک‌های بالستیک نیز، به‌ویژه آن‌ها که برای حمل یک کلاهک هسته‌ای طراحی می‌شوند، استفاده می‌شود. ایران در پاسخ می‌گوید به دنبال تسلیحات اتمی نیست و پرتاب ماهواره‌ها و ماهواره‌برهای آن، صرفاً اهداف غیرنظامی و دفاعی را دنبال می‌کنند.»

روزنامه آمریکایی نیویورک‌پست درباره این دستاورد تازه صنایع هوافضای ایران نوشت: «ایران، یکشنبه، سه ماهواره را به‌طور موفقیت‌آمیز به فضا پرتاب کرد و این آخرین رویداد برنامه‌ای است که غرب می‌گوید موشک‌های بالستیک تهران را ارتقا می‌دهد. این پرتاب در میان دامن‌گیر شدن تنش‌ها در خاورمیانه در پی جنگ ادامه‌دار اسرائیل علیه حماس در نوار غزه انجام شده است. ارزیابی تهدید جهانی جامعه اطلاعاتی آمریکا در سال ۲۰۲۳ می‌گوید تولید و ارتقای ماهواره‌برها بازه زمانی لازم برای تولید موشک‌های بالستیک فاردیم‌ها را برای ایران کوتاه‌تر می‌کند، چرا که فناوری یکسانی در آن‌ها به کار می‌رود.»

همچنین، روزنامه اسرائیلی دیپوت آحرانوت با تیتیر «ایران به‌طور هم‌زمان سه ماهواره پرتاب کرد»، در این باره نوشت: «این پرتاب‌ها نگرانی کشورهای اروپایی را به دنبال دارد که می‌گویند ممکن است از پیشرفت‌ها در این فناوری در سامانه‌های موشک‌های بالستیک استفاده شود؛ ایران این نگرانی‌ها را بی‌مورد دانسته و مدعی است که پیشرفت در حوزه فناوری، حق این کشور است.»

روزنامه اسرائیلی جزوالهم‌پست نیز با اشاره به پرتاب «هم‌زمان» این سه ماهواره توسط ماهواره‌بر سیمرغ، ویژگی‌های فنی و کاربرد آن‌ها نوشت: «ایران در پاسخ به انتقاد کشورهای اروپایی از پرتاب ماهواره ثریا گفته بود پیشرفت‌های فناوری در حوزه هوافضا، حق مسلم این کشور است.»

پرتاب سه ماهواره ایرانی

گروه خبر: پرتاب‌های فضایی ایران که یکی از موضوعات چالش‌برانگیز بین‌المللی است، در آستانه دهه فجر و چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی با پرتاب ماهواره‌های «مه‌دا»، «کیهان ۲» و «هاتف» توسط وزارت دفاع و سازمان فضایی ایران پی گرفته شد. در حالی که رسانه‌های غربی پرتاب موشک‌های فضایی ایران را تلاش برای دستیابی به ساخت موشک‌های نظامی بالستیک دوربرد معرفی می‌کنند، ایران بی‌اعتنا به این انتقادات پیشرفت در این زمینه را پیگیری می‌کند. در همین راستا یکشنبه، هشتم بهمن ۱۴۰۲ نخستین بار سه ماهواره ایرانی، با ماهواره‌بر سیمرغ با موفقیت به فضا پرتاب شدند. ماهواره‌بر سیمرغ که توسط وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ساخته شده است، ماهواره مه‌دا و دو نانوماهواره کیهان ۲ و هاتف ۱ را از پایگاه اسام خینی (ره) وزارت دفاع با موفقیت در مدار بیضوی با ارتفاع کمینه ۴۵۰ کیلومتر و ارتفاع بیشینه ۱۱۱۰ کیلومتری زمین تزریق کرد.

ماهواره‌بر «سیمرغ» که در سال ۱۳۸۸ رونمایی شد و با سوخت مایع دوم حله‌ای در وزارت دفاع ساخته شده است، در هفتمین پرتاب تحقیقاتی خود توانست با تزریق چندگانگانه ماهواره‌ها، دریچه‌ای جدید در پرتاب‌های فضایی کشور باز کند. مدت کل پرواز سیمرغ برای رسیدن به مدار نزدیک به زمین حدود ۴۹۰ ثانیه است، جدایش مرحله اول در ارتفاع ۹۰ کیلومتری و در سرعت ۲۳۰ متر بر ثانیه اتفاق می‌افتد. هم‌زمان با جدایش مرحله اول، موتورهای مرحله دوم وارد عمل شده و اندکی بعد دماغه ماهواره‌بر ایجکت می‌شود. در این حین محموله به سرعت ۷۴۰۰ متر بر ثانیه می‌رسد و سپس در مدار مورد نظر خود تزریق می‌شود.

ماهواره تحقیقاتی «مه‌دا» از ماهواره‌های سبک‌وزن پژوهشگاه فضایی ایران برای آزمایش زیرسامانه‌های توسعه‌یافته ماهواره‌ای طراحی و ساخته شده است. ماهواره مه‌دا به همراه نانوماهواره‌های کیهان ۲ و هاتف ۱ که توسط شرکت صنایع الکترونیک ایران وزارت دفاع (صایران) طراحی شده‌اند، به فضا پرتاب شد و با موفقیت در مدار زمین قرار گرفت. ماهوریت اصلی ماهواره مه‌دا، بررسی صحت عملکرد ماهواره‌بر سیمرغ در تزریق چندگانگانه محموله‌های فضایی در مدار پایین زمین و ارزیابی عملکرد برخی از طراحی‌های جدید و قابلیت اطمینان فناوری‌های بومی در فضا است. نانوماهواره «کیهان ۲» از ماهواره‌های مکعبی شرکت صایران برای اثبات فناوری موقعیت‌یابی فضایی طراحی شده است. نانوماهواره «کیهان ۲» امکان تعیین موقعیت را به‌صورت بومی و مستقل از سامانه‌های موقعیت‌یابی جهانی، برای گیرنده‌های زمینی فراهم می‌کند. نانوماهواره «هاتف ۱» از ماهواره‌های مکعبی شرکت صایران برای اثبات فناوری مخابرات باند باریک با کاربرد اینترنت اشیاء ساخته شده است.

رسانه‌های انگلیسی‌زبان خارجی پرتاب هم‌زمان سه‌ماهواره ایرانی توسط یک ماهواره‌بر ساخت وزارت دفاع را مورد توجه قرار داده و برخی از آن‌ها این